

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116215187
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2116215187.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v právnej veci žalobcu: Bytové družstvo so sídlom v Trnave, Ludvika van Beethovena 26, Trnava, IČO: 00 175 480, zastúpeného: UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s.r.o., Mliekarenská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 662 291, proti žalovanej: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpenej: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 5. októbra 2021 č. k. 21C/28/2017-332, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej (II.) a v časti náhrady trov konania (III.) **r u š í a v e c v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne zastavil konanie o sumu 3.633,46 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.6.2016 do zaplatenia (I.); žalobu zamietol (II). a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III.). Rozhodnutie odôvodnil ust. § 37 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. i/, ods. 5, 12, § 53 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 488, § 489 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov ku dňu uzavretia zmluvy), § 497, § 502 ods. 1 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 2, písm. a/, § 2 písm. a/, b/ ZSÚ (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii z znení neskorších predpisov ku dňu uzavretia zmluvy), § 24a ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), § 8 ods. 1, 3 ZoVB (zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov ku dňu uzavretia zmluvy), § 8b ods. 1 veta prvá ZoVB (v znení účinnom do 31.10.2018), § 9 ods. 7 ZoVB (v znení účinnom od 1.11.2018), § 290, § 298 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že žalobca sa domáhal ako správca vo vlastnom mene zastupujúci a konajúci na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXXX na ulici A. XX-XX, B. zaplatenia sumy 20.768,30 eur s úrokom z omeškania od 27.6.2016 do zaplatenia z titulu bezdôvodného obohatenia, v priebehu konania došlo k pripusteniu zmeny žaloby. Vlastníci bytov a žalovaná uzavreli dňa 31.7.2008 zmluvu o termínovanom úvere, s dohodnutými podmienkami úročenia podľa bodu 2.2.4 (úroková sadzba revizibilná, základná úroková sadzba predstavuje hodnotu 6 mesačného BRIBOR, úrokové rozpätie 0,90 % p.a., celková revizibilná úroková sadzba hodnotu 6 mesačného BRIBOR + úrokové rozpätie 0,90 % p.a.). Žalovaná 8.6.2011 adresovala žalobcovi oznámenie o zvýšení úrokového rozpätia v súlade bodom 5.5 zmluvy, ktorým sa mení dňom úrokové rozpätie na 2,50 % p.a. dňom 1.7.2011. Podľa stanoviska NBS, s ktorým sa žalobca stotožnil, postup žalovanej, ktorým zmenila úrokovú sadzbu v dôsledku údajnej zmeny miery rizika klienta, je v rozpore s právnymi predpismi a zmluvné dojednania bod 5.5 a 12.1.1.1 zmluvy predstavujú

neprijateľné podmienky, v dôsledku čoho sú neplatné. Zvýšením úrokovej sadzby z 0,9 % na 2,5 % p. a. od 1.7.2011 sa žalovaná bezdôvodne obohatila vo výške rozdielu, ktorý by bol zaplatený na úrokoch bez zvýšenia úrokového rozpätia a revizibilnej úrokovej sadzby, vo výške 20.768,30 eur (medzi sumou 12.652,59 eur a skutočne zaplatenou sumou po jej zvýšení 30.420,89 eur do 20.6.2016). Súd prvej inštancie konštatoval svoju právomoc spor prejednať. Žalobca ako správca bol v prejednávanej veci priamy zákonný zástupca vlastníkov bytov v zmysle § 8 ods. 1 ZoVB v znení účinnom do 31.10.2018 (vymáhanie pohľadávky z úverového záväzku patrí pod výkon správy bytového domu v zmysle čl. zmluvy o výkone správy, pretože vymáhanie pohľadávky za účelom získania úveru na rekonštrukciu bytového domu v širšom slova zmysle súvisí so správou bytového domu). Zmluvu o úvere uzavrel správca na základe oprávnenia vyplývajúceho z § 8b ods. 1 ZoVB, ako aj čl. III. zmluvy o výkone správy č. 30, pričom dlžníkmi z tejto zmluvy sú jednotliví vlastníci bytov v bytovom dome. Právny vzťah založený zmluvou o úvere je preto vzťahom spotrebiteľským. Súd prvej inštancie skonštatoval neaplikovateľnosť súdneho rozhodnutia označené žalobcom (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 124/2020) na prejednanú vec, pretože vychádza z iných skutkových okolností (predmetom sporu bola zmluva o hypotekárnom úvere, v ktorej ako dlžníci vystupovali fyzické osoby bez zastúpenia, pričom znenie bodov 4.6 a 5.5 nebolo totožné a inak bola definovaná aj zmena miery rizika klienta). Stanovisko Národnej banky Slovenska zo dňa 28.4.2015 podľa záveru súdu prvej inštancie neobsahuje vyjadrenie k bodu 5.5 úverovej zmluvy, ale len k uplatneniu sankčného zvýšenia podľa bodu 12.1.1.1. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že minimálne k prvým zmluvám v roku 2006 prebehol riadny kontraktálny proces, v rámci ktorého mal žalobca možnosť pripomenovať jednotlivé ustanovenia zmluvy (uvedené bolo preukázané aj zo zápisníc v inom súdnom konaní obsahujúcich výpovede svedkov C. D. E., prokuristu žalobcu a C. F. G., za žalovanú). Žalobca potvrdil, že jeho pripomienky boli akceptované, v minimálnom rozsahu a dotýkali sa nepodstatných častí zmluvy. Zmluvné dojednanie v bode 5.5 bolo v zmluvách z roku 2006 a 2008 totožné. Ak sa uskutočnil kontraktálny proces k zmluvám v roku 2006, súd prvej inštancie považoval uvedené zmluvné dojednanie za individuálne dojednané aj vo vzťahu k zmluve z roku 2008. Žalobca ako správca (profesionál v oblasti uzatvárania úverových zmlúv za vlastníkov bytov) by formulárovú zmluvu ani nepodpísal. Podľa názoru súdu prvej inštancie pre splnenie ďalšej podmienky neprijateľnosti zmluvného dojednania chýbala aj značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže ustanovenie zmluvy umožňovalo zmenu úrokového rozpätia aj v prospech spotrebiteľa, ktoré je možné aj znížiť (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/58/2019, sp. zn. 23Co/185/2019). Súd prvej inštancie poznamenal, že za určitých podmienok aj ustanovenie § 53 ods. 15 písm. a/ O. z. (účinného od 1. júna 2010) umožňuje jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby zo strany finančného dodávateľa, pričom uvedené zvýšenie nepovažuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i/ O. z. Zvýšenie úrokového rozpätia bolo žalobcovi oznámené listom zo dňa 8. júna 2011. Zmena úrokovej sadzby bola žalovanou vykonaná po zmene miery rizika klienta, k čomu žalovaná dospela v rámci interného prehodnotenia komplexných ukazovateľov návratnosti úveru (zmena refinančných nákladov na EURIBOR, zhoršenie ratingu klienta a zvýšenie rizika nesplácania úverov). Zo zápisnice o výpovedi svedka C. F. G. vyplývalo, že klient predkladá účtovné výkazy bytových domov, príjmy, výdavky, zostatky na účtoch, zmeny majiteľov, zmeny zmluvy, na základe monitoringu sa každoročne stanovuje nový rating a úverová komisia rozhodla, že riziko splácania úverov bytových domov je vyššie (platobná schopnosť obyvateľstva klesala, ako i zamestnanosť, viac ako 50% majiteľov bytov bolo nad 55 rokov). Súd prvej inštancie konštatoval tiež určitosť a zrozumiteľnosť zmluvného dojednania bodu 5.5 predmetnej zmluvy. Pojmy miera rizika a rating klienta sú ekonomickými pojmami, ktorých význam musel byť žalobcovi ako správcovi zrejmy. Hoci v bode 5.5 zmluvy sa hovorí o zmene úrokovej sadzby, banka pristúpila k zmene úrokového rozpätia. Sadzbu EURIBOR (pôvodne BRIBOR) neurčuje žalovaná, ale príslušná európska inštitúcia, preto ustanovenie bode 5.5 možno aplikovať iba na zmenu úrokového rozpätia, nie na zmenu základnej sadzby, no v konečnom dôsledku došlo k zmene úrokovej sadzby. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu zamietol (nezaoberajúc sa potom už výškou prípadného bezdôvodného obohatenia a námietkou premlčania). Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej (II.) a v časti náhrady trov konania (III.) podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe, alternatívne jeho zrušením a vrátením veci na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci, ako i tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, tiež

porušením práva na spravodlivý proces a existenciou inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odôvodnenie rozhodnutie tiež označil za nejasné a arbitrárne. Za nesprávne právne posúdenie veci považoval záver, že zmluvná podmienka podľa bodu 5.5 sa týka predmetu plnenia alebo ceny plnenia (§ 53 ods. 1 O. z.), pretože sa týka možnosti jednostrannej zmeny predmetu plnenia alebo ceny plnenia finančného dodávateľa (poukazujúc na neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. j/ O. z., ktorá oprávňuje dodávateľa na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia a v ust. § 53 ods. 4 písm. i/ O. z., týkajúcej sa zmeny zmluvy bez neexistujúceho dôvodu v spojení s ust. § 53 ods. 15 písm. a/ a b/ O. z., ktorý prípad sa vzťahuje na predmet sporu). Žalobca dal do pozornosti potrebu správneho výkladu pojmu značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-415/11 Aziz. Zdôraznil, že bod 5.5 zmluvy umožňuje zmeniť banke jednostranne úrokovú sadzbu kedykoľvek na základe jej vlastného rozhodnutia a zatiaľ čo ustanovenie v bode 5.7 zmluvy umožňuje spotrebiteľovi len požiadať banku o prehodnotenie miery rizika jedenkrát ročne, o čom však rozhoduje banka (spotrebiteľ nemôže sám jednostranne rozhodnúť o zmene). S poukazom na ďalšiu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie žalobca označil za netransparentné a neprijateľné predmetné zmluvné dojednanie, pretože zmluvné podmienky možno považovať za sformulované jasne a zrozumiteľne, nielen vtedy ak sú pre spotrebiteľa zrozumiteľné z gramatického hľadiska, ale súčasne transparentne opisujú konkrétne fungovanie mechanizmu s prihliadnutím na zmluvný rámec, aby bol spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. O existencii vážneho objektívneho dôvodu jednostranneho zvýšenia je dodávateľ povinný informovať spotrebiteľa v oznámení tak, aby mohol zvážiť či tento dôvod skutočne existuje (nestačí, že dôvod v čase oznámenia objektívne existoval). Žalobca poukázal na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), na základe ktorej mal súd prvej inštancie vykonať právnu kvalifikáciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj na súvisiaci záväzok členských štátov Európskej únie stanoviť mechanizmus, ktorý zabezpečí, aby sa nekalé podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté mohli preskúmať (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-26/2013 Kásler a Káslerne Rabai). Odvolacia argumentácia sa týkala i zákonnej povinnosti dodávateľa zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, v prípade existencie súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu neposúdil existenciu aj iných rozsudkov týkajúcich sa konkrétnej podmienky, prípadne podmienky s rovnakým významom, v skutkovo a obsahovo totožnej veci (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015, rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 spolu s uznesením Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 124/2020). Výrokom rozsudku Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017 zo dňa 13.8.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020 zo dňa 24.11.2021 bolo už pritom určené, že ustanovenie bodu 5.5 zmluvy o termínovanom úvere zo dňa 16.12.2008 je neprijateľnou podmienkou, a teda neplatné. Súd prvej inštancie nesprávne nedostatok individuálneho dojednania spotrebiteľa preklenul cez priebeh kontraktáčného procesu medzi zamestnancami banky a zástupcom správcu (žalobcu). Zákonné zastúpenie správcu nemožuje spotrebiteľský prvok a postavenie spotrebiteľov. Možnosť ovplyvniť obsah zmluvy pred podpisom zo strany spotrebiteľa, súd prvej inštancie nesprávne nahradil možnosťou tretej osoby oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami. Žalobca namietal aj nesprávne právne posúdenie absolútnej neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 37 ods. 1 O. z. (pre nezrozumiteľnosť a neurčitosť zmluvnej podmienky) a § 39 O. z. (neplatnosť pre rozpor neprijateľnej podmienky so zákonom a dobrými mravmi), ktorú neplatnosť súd posudzuje ex offo. Pravidlá NBS týkajúce sa zmeny rizikovej váhy spotrebiteľa neexistovali ani v čase uzatvorenia zmluvy (ako ani doposiaľ) a neexistovali ani pravidlá stanovené bankou na zmenu ratingu klienta (ich existenciu banka nikdy netvrdila). Súd prvej inštancie konštatoval, že vzhľadom na časový odstup od uzavretia zmluvy a veľké množstvo uzatváraných obdobných zmlúv, je ťažko očakávať, že bude preukázaný konkrétny priebeh uzatvárania predmetnej zmluvy. Hoci žalovaná nepredložila žiaden listinný, prípadne iný relevantný dôkaz preukazujúci individuálne dojednávania zmluvy o termínovanom úvere, súd mal za preukázané individuálne dojednanie zmluvy, preto došlo k porušeniu ust. § 53 ods. 3 O. z. (ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté). Keďže sa súd prvej inštancie neoboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré žalobca predložil (zápisnice o pojednávaní v konkrétne označených veciach), nevykonal dokazovanie v uvedenom smere, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z výsluchu svedka G. vyplývalo, že zmluvy sa sprísňovali a najjednoduchšie boli v roku 2006, ktoré ani neobsahovali možnosť zvýšenia úrokového rozpätia, keďže neobsahovali bod 5.5 predmetnej zmluvy. Je zásadné tvrdenie svedka Odkladala, že zmluvy sa síce zbežne čítali,

ale predmetnú zmenu si nevšimol a nevedel o tom, že sa dá jednostranne navýšiť úrokové rozpätie žalovanou. Vedomosť svedka Odkladala o možnosti zvýšenia úrokového rozpätia bola až následná, po neúspešných rokovaníach, teda v roku 2012, kedy boli žalovanou upozornení na existenciu predmetného zmluvného dojednaní. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie nesprávne ustálil aj dôvody aplikácie bodu 5.5 zmluvy, keď neexistoval racionálny a zmluvne dojednaný dôvod na zvýšenie úrokového rozpätia, teda žalovaná pristúpila bezdôvodne a svojvoľne k jeho použitiu, s úmyslom zvýšiť svoj zisk na úkor spotrebiteľov. Dôvodom zvýšenia úrokového rozpätia neboli dôvody na strane žalobcu, ale na strane žalovanej (s poukazom na výpoveď svedka C. G.). Bolo vyžiadané stanovisko žalovanej, podľa ktorého bolo prehodnotené riziko klienta z dôvodu porušenia záväzkov zo zmlúv o termínovanom úvere. Na základe nedodania správy o činnosti správcu bytového domu, vyúčtovania použitia fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu a špecifikácie objemu pohľadávok a záväzkov vzniknutých v súvislosti s vlastníctvom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome alebo vzniknutých so správou bytového domu, žalovaná ako banka posúdila mieru rizika ako zvýšenú. Súd prvej inštancie nesprávne, resp. vôbec nevyhodnotil listinný dôkaz zápisnicu z rokovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov dňa 28.4.2008. Z prezenčnej listiny je zrejmé, že neprebehlo riadne hlasovanie vlastníkov na schôdzi, preto nemohli byť individuálne dojednané ani vysvetlené podmienky banky. K schváleniu úveru neprebehlo ani hlasovanie vlastníkov v zmysle § 14 ods. 3 ZoVB. Súd prvej inštancie konštatoval, že nejde o formulárovú zmluvu, hoci z predložených súdnych rozhodnutí je evidentné, že zmluvné dojednanie bod 5.5 sa používa v celom zmluvnom spektre žalovanej, nielen v zmluvách o termínovanom úvere. Súd prvej inštancie porušil tiež princíp rovnosti zbraní, pretože vlastnými úvahami a nad rámec navrhnutých dôkazov kompenzoval neunesenie dôkazného bremena žalovanej (najmä neúčinným popretím skutkových tvrdení žalovanou). Došlo tak k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Výhrady žalobcu v odvolaní, ktorými mal súd prvej inštancie porušiť právo na spravodlivý proces, sú nedôvodné, keďže s námietkami žalobcu sa súd prvej inštancie dostatočne vypořiadal. Prvoinštančný súd neporušil rovnosť zbraní a spor rozhodol zákonne, na základe vykonaných dôkazov a relevantnej právnej úpravy. Obidvom stranám poskytol rovnaký priestor a vec rozhodol po vykonaní všetkých navrhnutých dôkazov. Rozhodnutie súdu bolo prijaté výlučne na základe dôkazov navrhnutých stranami sporu. To, že z nich abstrahoval skutkový dej inak, ako ho prezentoval žalobca, nemožno považovať za procesnú vadu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia bol uvedený dôvod, pre ktorý sa súd prvej inštancie nezaoberal názorom Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR v sporoch, týkajúcich sa iného typu zmlúv o úvere. Poukázala na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, ktorý opakovane považoval uplatnený nárok žalobcu za nedôvodný. Nebolo možné prihliadať na rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020, keďže v tejto veci rozhodoval súd na základe inej skutkovej a dôkaznej situácie, keď sa odmietol zaoberať svedeckými výpoveďami C. E. a C. G., v dôsledku čoho žalovaná napadne rozsudok odvolacieho súdu dovolaním. V prípade, ak by ich súd zohľadnil, dospel by pravdepodobne k rovnakým záverom ako v rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/57/2021, 24Co/90/2020, 25Co/8/2021, 9Co/104/2020 a iné. V spore bolo predmetom dokazovania a právneho posúdenia i to, či je ustanovenie určité a zrozumiteľné alebo je daný dôvod jeho absolútnej neplatnosti podľa § 37 ods. 1 O. z. Ak súd dospel k záveru, že zmluvné ustanovenie nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože bolo individuálne dojednané (ktorú skutočnosť potvrdil svedok C. D. E.), nie je daný základ nároku. Svedok potvrdil, že ako zástupca mal možnosť zmluvu pripomenkovať, pripomenkoval ju aj právnik a na obsahu zmluvy sa dohodli. To či došlo počas kontraktácie k vzneseniu závažných alebo menej závažných pripomienok, či boli akceptované, nebolo predmetom dokazovania. Pre individuálnu dohodu stačí potvrdenie skutočnosti, že žalobca reálne zasiahol do zmluvných rokovaní a mohol ovplyvniť obsah zmluvy. Ak táto možnosť bola jednoznačne potvrdená svedeckými výpoveďami, súd prvej inštancie správne považoval zmluvu za individuálne dojednanú. Výpovede svedkov je potrebné hodnotiť ako celok. Obaja svedkovia potvrdili, že žalobca ako zákonný zástupca vlastníkov mal možnosť zmluvu pripomenkovať a pýtať sa na obsah zmluvy a skutočnosť, že ustanovenia v čase podpisu za určité nepovažoval. Žalobca zápisnicou zo schôdze vlastníkov potvrdil tvrdenie žalovanej, že spotrebiteľia nikdy do obsahu zmluvy nezasahovali, ani o ňom nemali žiadnu vedomosť, keďže schvaľovali iba typ a základné parametre úveru. Rozhodujúce je či predmetná zmluva bola určitá a zrozumiteľná správcovi (žalobcovi), ako ich zástupcovi. Ochranu spotrebiteľov v kontraktáčnom procese zabezpečoval odborne spôsobilý správca (žalobca), ten ktorý mal možnosť zasiahnuť do obsahu zmluvy z pozície zástupcu množstva klientov. Súd prvej inštancie preto odmietol argumentáciu

žalobcu, aby prihliadal na rozhodnutia v iných sporoch, keďže bod 5.5 zmluvy je odlišný od ustanovení v iných zmluvách (rozdiel spočíval aj v dôvode zmeny úrokovej sadzby). Väčšina ďalších tvrdení žalobcu o nesprávnych skutkových zisteniach nevyplývala z vykonaného dokazovania. To, že súd našiel ďalšie dôvody nad rámec argumentácie žalovanej, pre ktoré považoval nárok žalobcu za nedôvodný, nemožno považovať za vadu rozhodnutia, svojvoľu súdu alebo porušenie rovnosti zbraní. Bod 5.5 predmetnej zmluvy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ani podľa úpravy platnej v čase jej uzavretia. Právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv nemožno hodnotiť podľa doslovného znenia konkrétneho ustanovenia (§ 53 ods. 2 O. z.), ale ako celkovú úpravu v § 52, § 54 O. z., ktorý uvedenú problematiku upravil odlišne od aktuálnej úpravy. Z nej nevyplýva možnosť považovať ustanovenia o dohodnutej zmene úrokovej sadzby v zmluve uzavretej medzi správcou a žalovanou za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bolo preukázané, že zmluva vrátane neprijateľnej podmienky bola medzi správcou a bankou individuálne dohodnutá. Preto nemožno prihliadnuť ani na rozhodnutie o tom, že bod 5.5 bol vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku v rozsudku Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2022, kde sa takáto skutočnosť nepreukázala. Nemožno uznať ani argument, že ak sa dohodnutá podmienka týka jednostrannej možnosti zmeny ceny plnenia, netýka sa uvedenej problematiky. Bolo preukázané, že ide o individuálne zmluvné dojednanie, ako aj to, že k zvýšeniu úrokovej sadzby došlo z dôvodu zmeny ratingu klienta. Ani v prípade, ak by súd dospel k záveru, že bod 5.5 nebol individuálne dohodnutý, nemohol žalobcovi priznať bezdôvodné obohatenie, čo konštatoval Krajský súd v Trnave v rozhodnutí sp. zn. 11Co/58/2019.

Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že sú dané dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 53 ods. 1, 2 O. z. (v znení do 31.10.2008) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľné podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá nie je pre členské štáty Európskej únie priamo záväzná, avšak predstavuje významné interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle článku 2 písm. a/ nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3. Podľa článku 3 bod 1 citovanej smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 článku 3 tejto smernice sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

V zmysle článku 4 citovanej Smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa článku 6 citovanej Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva,

neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica súčasne v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov.

V spotrebiteľských zmluvách je potrebné zásadne vychádzať zo základnej požiadavky, že každá spotrebiteľská zmluva má vyjadrovať rešpekt k dodržiavaniu všeobecných zásad spotrebiteľského práva, a to náležitou obsahovou aj formálnou úpravou zmluvných podmienok, ktoré jednotlivito i vo svojom súhrne nenarušujú zmluvnú rovnováhu strán v neprospech spotrebiteľa. Práve jednoznačnosť a určitosť zmluvných podmienok má zásadne vyvážiť silnejšie postavenie dodávateľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy.

Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 *Océano Grupo Editorial*, C-168/05 *Mostaza Claro*).

V súvislosti s ex offio súdnou kontrolou zmluvných podmienok je potrebné poukázať aj na Uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 *POHOTOVOSTĚ, s.r.o.* proti Iveta Korčkovská, obsahujúce jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08 *Asturcom Telecomunicaciones*). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 *Mostaza Claro*, C-473/00 *Cofidis*).

S poukazom na uvedené národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a musí ich skúmať ex offio (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 *Océano Grupo Editorial*, C-243/08 *Pannon GSM*).

V prejednávavej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná podmienka uvedená v bode 5.5 predmetnej zmluvy sa týka predmetu plnenia, resp. ceny plnenia, a preto je zo zákona vylúčené jej určenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Žalobca preto dôvodne namietal absenciu posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 ods. 4 písm. i/ O. z. (za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve), ktorá sa týka možnosti jednostranne zmeniť zmluvnú podmienku (nejde o posúdenie dohodnutého predmetu plnenia a ceny). Možnosť preskúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky v bode 5.5 zmluvy z hľadiska ust. § 53 ods. 4 písm. i/ O. z. vyplýva aj z ust. § 53 ods. 15 O. z., podľa ktorého za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i/ O. z. sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu (alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ), ak sa súčasne dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu (teda ustanovenie sa týka jednostrannej zmeny úrokovej sadzby).

Posúdenie nekalosti môže zahŕňať posúdenie primeranosti ceny a úhrady alebo vzťahu kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb, keď príslušné podmienky nie sú transparentné. Naopak, nekalosť ostatných aspektov, ktoré sa týkajú ceny alebo odmeny, ako je možnosť alebo mechanizmus jednostrannej zmeny nákladov, sa má posúdiť aj vtedy, ak sú príslušné podmienky úplne transparentné

(porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04, ďalej len „Oznámenie Komisie“). Doložky o zmene zmluvy, aj keby sa týkali ceny alebo predmetu zmluvy, nie sú z tohto dôvodu vylúčené z kontroly neprijateľnosti (porov. Jednostranné zmeny zmluvy o finančných službách, doc. JUDr. Kristián Csach PhD., LL.M, rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C – 143/2013 Bogdan Matei a Ioana Ofelia Matei proti SC Volksbank Romania SA).

Ustanovenie § 53 ods. 15 O. z. (pôvodne odsek 12) sa stalo súčasťou piatej hlavy Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách účinnosťou zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (čl. II. bod 4) dňa 1. júna 2010, avšak Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsahovala v zozname nekalých podmienok v prílohe pod bodom 2 písm. b) ustanovenie k pododseku j/ (umožniť predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez právneho dôvodu, ktorý je uvedený v zmluve), podľa ktorého nebráni uplatneniu podmienok, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb vyhradí právo zmeniť úrokovú sadzbu platenú spotrebiteľom (alebo finančnú službu spotrebiteľovi alebo sumu iných poplatkov za finančné služby) bez oznámenia, ak na to má právny dôvod, za predpokladu že sa od dodávateľa vyžaduje ihneď o tom informovať druhú zmluvnú stranu alebo strany pri najbližšej príležitosti a že druhá strana má možnosť ihneď odstúpiť od zmluvy.

Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj Smernice, teda umožňujú jednostrannú zmenu úrokovej sadzby dodávateľom finančných služieb, avšak za splnenia zákonných podmienok. Súčasne z nich vyplýva možnosť jednostrannej zmeny úrokovej sadzby ak je kompenzovaná právom spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy (podľa Občianskeho zákonníka vypovedať zmluvu bezplatne a s okamžitou účinnosťou).

Ako vyplýva z dôvodovej správy (bod 4) k ustanoveniu § 53 ods. 10 až 13 O. z., teda k oneskorenému prijatiu ustanovenia § 53 ods. 12 O. z. (v aktuálnom znení odsek 15), išlo o chýbajúcu transpozíciu niektorých ustanovení Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a preto bolo potrebné chýbajúce ustanovenia prebrať do právneho poriadku SR.

Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú sa vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. jeho výklad v súlade so Smernicou, aby sa tak zabezpečil reálny účinok Smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami Smernice.

Vnútroštátnemu súdu preto prináleží overiť, či môže dospieť k výkladu vnútroštátneho práva (zohľadňujúc vnútroštátne právo ako celok), uplatnením výkladových metód, s cieľom dôjsť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou.

Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný Smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Keďže v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok Smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Zásada eurokonformného výkladu teda vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

V dôsledku vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je pre vnútroštátny orgán aplikácie práva eurokonformný výklad vnútroštátneho práva záväzný, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. rozhodnutie C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International de Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárných noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc).

Vzhľadom na nadradenosť práva Európskej únie ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa Smernice, bolo potrebné aby súd prvej inštancie pri posudzovaní predmetného zmluvného dojednaní a rešpektovaní zákazu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, aplikoval aj metódu eurokonformného výkladu, zohľadňujúc tiež to, výpočet neprijateľných podmienok v ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je demonštratívny (neúplný), k čomu nedošlo. Za nekalé možno tak považovať aj podmienky, ktoré sa vo výpočte neprijateľných zmluvných podmienok nenachádzajú.

Súd prvej inštancie dospel tiež k záveru (bez použitia eurokonformného výkladu), že predmetnú zmluvnú podmienku nie je možné považovať za neprijateľnú, z dôvodu, že zmluvné podmienky boli individuálne dojednané. Podľa záveru súdu prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, najmä výsluchom svedka C. D. E. (bývalého zamestnanca žalobcu) a svedka C. F. G. (bývalého zamestnanca žalovanej), ktorých výpovede vyhodnotil v odsekoch 54 až 59, vychádzajúc zo zápisníc so zachytenými výpoveďami svedkov v iných konaniach, týkajúcich sa obdobných sporov, žalobca ako správca a odborne spôsobilá osoba mal možnosť ovplyvňovať obsah predmetnej zmluvy.

Odvolací súd sa nemohol bez ďalšieho stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že ak sa uskutočnil riadny kontraktačný proces k zmluvám z roku 2006, bolo možné považovať predmetné zmluvné dojednanie za individuálne dojednané aj pre prípad predmetnej zmluvy z roku 2008 (s poukazom na uzatváranie obdobných zmlúv za obdobným účelom, ktorým bola obnova bytového fondu toho ktorého bytového domu, pričom vlastníkov bytov zastupoval ten istý správca). Skutočnosť, že kontraktačný proces prebehol medzi žalovanou ako dodávateľom finančných služieb a žalobcom ako správcom a zákonným zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov ako spotrebiteľov, ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť, neznamena, že mohol aj ovplyvniť obsah konkrétneho zmluvného ustanovenia. Rozhodujúce je pritom vyhodnotenie splnenia si informačnej povinnosti dodávateľa finančnej služby (žalovanej) informovať spotrebiteľa (žalobcu ako zástupcu) o zmluvnom dojednaní, v danom prípade týkajúcom sa zmeny úrokovej sadzby, a to spôsobom, aby druhý zmluvná strana bola spôsobilá posúdiť dôsledky jednostrannej zmeny a vyvodiť o tom pre seba príslušný záver.

Dodávatelia musia spotrebiteľom poskytnúť zrozumiteľné informácie o zmluvných podmienkach a ich dôsledkoch pred uzatvorením zmluvy. Informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy, poskytnuté pred uzavretím zmluvy, majú pre spotrebiteľa zásadný význam. Na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré dodávateľ vopred vypracoval (porov. Oznámenie Komisie)

Ak boli určité aspekty, podmienky alebo niektorá konkrétna podmienka dohodnutá individuálne, neznamena to, že ostatné zmluvné podmienky boli takisto individuálne dohodnuté, pričom podpis na konci zmluvy nenaznačuje, že zmluvné podmienky boli individuálne dohodnuté (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04).

Dôkazné bremeno tvrdenia, že zmluvná podmienka bola dohodnutá individuálne nesie dodávateľ finančnej služby, ktorý o tom musí podať dôkaz (porov. § 53 ods. 3 O. z., článok 3 bod 2 Smernice).

Pri posudzovaní rovnováhy síl medzi zmluvnými stranami je dôležité prihliadať na kritériá spočívajúce v informovanosti, súmernosti informácií, ako i odborných znalostí (porov. Oznámenie Komisie).

Právne významným v prejednávanej veci bolo preto to, či individuálne dojednanie sa týkalo aj konkrétneho zmluvného dojednania bod 5.5 predmetnej zmluvy, s vyhodnotením rovnováhy síl medzi zmluvnými stranami, vrátane preukázania poskytnutia informácií dodávateľom vo vzťahu k dôsledkom vyplývajúcim z dotknutého zmluvného ustanovenia, a tiež porovnanie odbornosti dodávateľa finančnej služby a zmluvného partnera, keďže (väčšie) znalosti a profesionálne zručnosti správcu bytového domu (vyplývajúce zo zákonnej úpravy ZoVB) nediskvalifikujú vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ako druhej zmluvnej strany) z pozície spotrebiteľa na účely aplikácie noriem na ochranu spotrebiteľa a dosiahnutia cieľov Smernice.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že súd prvej inštancie vykonal vyhodnotenie dokazovania vo vzťahu k posúdeniu individuálneho dojednania predmetnej zmluvnej podmienky vyššie uvedeným spôsobom, ako ani, že použil metódu eurokonformného výkladu (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04).

Požiadavka určitosti a zrozumiteľnosti, najmä transparentnosti zmluvných podmienok podľa Smernice, nie je obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale má byť chápaná tak, aby zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktoré sa odvoláva dotknutá podmienka, aby ho bol spotrebiteľ schopný posúdiť z hľadiska ekonomických dôsledkov, ktoré z toho pre neho vyplývajú (preto dodávateľia musia spotrebiteľom poskytnúť zrozumiteľné informácie o zmluvných podmienkach a ich dôsledkoch pred uzatvorením zmluvy; porov. Oznámenie Komisie).

V tejto súvislosti nemožno prehliadať, že právo jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu vyžaduje splnenie podmienky existencie právneho dôvodu na uvedený postup zo strany dodávateľa finančnej služby (príloha k smernici, bod 2, písmeno b/), pričom ustanovenie § 53 ods. 15 O. z. (ktorým bola smernica transponovaná) obsahuje predpoklad vážneho objektívneho dôvodu, ktorý legitimuje dodávateľa finančných služieb k jednostrannej zmene úrokovej sadzby.

Vzhľadom na snahu zákonodarcu o širšiu záväznosť výroku rozhodnutia o neprijateľných zmluvných podmienkach aj pre iné veci (napr. § 53d O. z.) bolo potrebné sa vysporiadať i s rozhodnutím Okresného súdu Piešťany zo dňa 13. augusta 2020 č. k. 14C/21/2017-500 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. novembra 2021 č. k. 25Co/90/2020), ktorým ustanovenie bodu 5.5 zmluvy o termínovanom úvere medzi žalovanou a žalobcom ako správcom zastupujúcim a konajúcim na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. 365 Vrbové, v totožnom znení, určil za neprijateľnú podmienku.

Zákon (§ 220 CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozsudku obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb.

v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 220 CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

Súd, ktorý sa vysporiada s argumentáciou strany konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné a s ktorými sa súd musí vyrovnáť (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 18. mája 2010 Vetrenko v. Moldavsko, opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu).

S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva na spravodlivý proces, z dôvodu chýbajúceho argumentačného základu, týkajúceho sa posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky vo vzťahu k zmluvnému dojednaniu bod 5.5, na základe aplikácie a interpretácie vnútroštátnych právnych noriem eurokonformne, teda vo svetle práva Európskej únie, keďže súd je povinný skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácii, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, niekedy aj nad vôľu zákonodarcu (porov. napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016).

Odvolačná námietka žalobcu o porušení práva na spravodlivý proces bola tak dôvodná.

Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je Smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. V prípade, že vnútroštátny zákonodarcu si dôsledne svoju povinnosť nespĺní, vyvinula rozhodovacia prax Súdného dvora teóriu priameho a nepriameho účinku smerníc. Keďže smernica zásadne nemôže sama o sebe ukladať povinnosti jednotlivcom a ustanovenia smernice ako také nemožno uplatňovať voči jednotlivcom, nastupuje nepriamy účinok smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie súdného dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89), s odvolaním sa na prejudikatúru vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva je súd povolaný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smerní, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súde prvej inštancie v napadnutej časti a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže nesprávnym procesným postupom bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v odvolacom konaní, ktoré nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, na základe vykonaného dokazovania, použitím metódy eurokonformného výkladu predovšetkým posúdiť definičné znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, dôsledným vyhodnotením rovnováhy práv a povinností zmluvných strán (odsek 14 až 23 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu), ako aj žalovanou tvrdené individuálne dojednanie predmetnej zmluvnej podmienky (odseky 25 až 31 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu), a postupovať v zmysle ostatných vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu.

Požiadavka zvýšenej ochrany spotrebiteľa a potreba zabezpečenia rovnosti zmluvných strán v spotrebiteľských vzťahoch majú za následok, že aj samotné zmluvné dojednanie v zmluve umožňujúce jednostrannú zmenu pôvodných zmluvných podmienok, môže mať (pri zohľadnení konkrétnych okolností uzavretia zmluvy) charakter neprijateľných podmienok, hoci takýto dôvod jednostrannej zmeny bol dohodnutý v pôvodnej zmluve (porov. Krajčo, J., Občiansky zákonník pre prax, komentár, Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESĽP, komentár, Bratislava : EUROUNION, 2015, 726 s.).

Svoj právny záver súd prvej inštancie zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobcu, poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadří skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.